

frit kan henvende sig med oplysninger uden at behøve at frygte, at tavshedspligten vil blive brudt. I sådanne tilfælde må tavshedspligten siges at være pålagt også i det offentliges interesse. Som et enkelt eksempel på områder, hvor dette synspunkt har betydning, kan nævnes administrationen af lovgivningen om børne- og ungdomsforsorg.

Til stk. 1. Ifølge udvalgets udkast meddeles samtykke til afgivelse af vidneforklaring af „vedkommende overordnede myndighed“. I forslaget har man foretrukket i stedet at anvende udtrykket „vedkommende myndighed“, bl. a. fordi der forekommer tilfælde, hvor en overordnet myndighed ikke kan udpeges, f. eks. hvor der er tale om råd, nævn, kommissioner o. lign. Ved „vedkommende myndighed“ forstås den myndighed, som er rådgiver de offentlige interesser, der begrundet tavshedspligten, jfr. betænkningen s. 29, note 16.

For så vidt angår medlemmer af folketinget meddeles samtykket efter udvalgets udkast af tingets formand og regeringen. Efter justitsministeriets opfattelse vil det imidlertid være mest hensigtsmæssigt, om samtykket meddeles af vedkommende minister i stedet for af regeringen, og forslaget er derfor ændret i overensstemmelse hermed.

Til stk. 2. Bestemmelsen giver — i overensstemmelse med udvalgets udkast — retten adgang til at bestemme, at vidneforklaring skal afgives, selv om vedkommende myndighed har nægtet at give samtykke til forklaringens afgivelse. Ved udarbejdelsen af forslaget har justitsministeriet imidlertid fundet det nødvendigt — også under hensyn til de traktatretlige forpligtelser, der påhviler Danmark — at begrænse bestemmelsen, således at den ikke gælder, hvis nægtelsen er begrundet med hensynet til statens sikkerhed eller dens forhold til fremmede magter.

Til § 171.

Bestemmelsen, der svarer til § 170, stk. 1 og 2, i udvalgets udkast, indeholder reglerne om vidnefritagelse.

Ifølge udvalgets udkast skulle en parts nærmeste ikke have pligt til at afgive vidneforklaring, og et vidne skulle heller ikke have pligt til at afgive forklaring, såfremt forklaringen antoges at ville udsætte vidnet selv eller hans nærmeste for straf eller tab af velfærd. Det samme skulle gælde, såfremt forklaringen antoges at kunne medføre anden væsentlig skade, men retten skulle i så fald have en vis adgang til at pålægge vidnet at afgive forklaring.

Udkastet, der i forhold til gældende ret ville medføre en væsentlig begrænsning i pligten til at afgive vidneforklaring, er blevet kritiseret fra forskellig

side, bl. a. af retsplejerådet, idet det navnlig er anført, at det er betænkeligt at give en *ubetinget* adgang til fritagelse i det foreslåede omfang.

Under hensyn til den rejste kritik anser justitsministeriet det ikke forsvarligt at søge udkastet gennemført i den foreliggende form. I forslaget er kritikken taget til følge derved, at der i stk. 3 er givet retten en almindelig adgang til efter en afvejning af de forskellige hensyn at pålægge vidnet at afgive forklaring, bortset fra tilfælde, hvor forklaringen antages at ville udsætte vidnet selv for straf eller tab af velfærd.

Til § 174.

Bestemmelsen svarer til udkastets § 172, idet det dog er klargjort, at hvor vidneforklaring skal afgives for en anden ret end den, der behandler sagen, sker det for *en underret*.

Til § 175.

Bestemmelsen svarer til udkastets § 173.

Til stk. 2. Bestemmelsen, der angiver, hvad en vidneindkaldelse skal indeholde, afviger på et par mindre væsentlige punkter fra udkastet. Kravet om angivelse af, hvem der har begæret indkaldelsen, er udeladt, idet en sådan angivelse må anses for unødvendig. Endvidere er udkastets krav om, at indkaldelsen skal angive, at udeblivelse medfører *strafansvar*, ændret til et krav om angivelse af *virkningerne af udeblivelse*.

Til stk. 3. Det er i bestemmelsen tydeliggjort, at det afgørende for beregningen af varslet i straffesager er afstanden til *mødestedet*.

Til § 176.

Bestemmelsen svarer til udkastets § 174, men er udvidet til også at gælde, hvor retsmødet holdes uden for retssalen.

Til § 177.

Bestemmelsen svarer til udkastets § 175, 1. pkt., idet den dog er udvidet til at gælde, også hvor retsmødet holdes uden for tingstedet. Bestemmelsen i udkastets § 175, 2. pkt., er ikke medtaget, idet den må anses for overflødig ved siden af forslaget § 182, 2. pkt.

Til § 178.

Bestemmelsen, der svarer til udkastets § 176, indeholder reglerne om tvangsmidler mod vidner, der udebliver eller vægrer sig ved at afgive forklaring.

Til stk. 1. Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets forslag om at indføre adgang til anvendelse af